

ОСТОРОЖНО, ТОНКИЙ ЛЕД!

Безопасным для человека считается лёд толщиной не менее 10 сантиметров в пресной воде и 15 сантиметров – в солёной. В устьях рек и притоках прочность льда ослаблена. Лёд непрочен в местах быстрого течения, бьющих ключей и стоковых вод, а также в районах произрастания водной растительности, вблизи деревьев, кустов и камыша.

Если температура воздуха выше 0 градусов держится более 3 дней, то прочность льда снижается на 25%.

Прочность льда можно определить визуально: лёд голубого цвета – прочный, прочность льда белого цвета в 2 раза меньше, а самый ненадежный лёд серого, матово-белого цвета с желтыми оттенками.

ЕСЛИ ВЫ ПОПАЛИ В БЕДУ

Что делать, если вы уже провалились в холодную воду?

Не паникуйте, не делайте резких движений, стабилизируйте дыхание.

Раскиньте руки в сторону и постараитесь зацепиться за кромку льда, придав телу горизонтальное положение по направлению течения.

Попытайтесь осторожно налечь грудью на край льда и забросить одну, а потом и другую ногу на лёд.

Если лёд выдержал, перекатываясь, медленно ползите к берегу.

Ползите в ту сторону, откуда пришли, ведь лёд уже проверен на прочность.

ЕСЛИ НУЖНА ВАША ПОМОЩЬ

Вооружитесь любой длинной палкой, доской, шестом или веревкой. Можно связать воедино шарфы, ремни или одежду.

Следует ползком, широко расставляя при этом руки и ноги и толкая перед собой спасательные средства, осторожно двигаться по направлению к полынью.

Остановитесь от находящегося в полынье человека в нескольких метрах, бросьте ему веревку, край одежды, подайте палку или шест.

ползите в ту сторону, откуда пришли;

доставьте пострадавшего в теплое место;

окажите ему помощь;

снимите с него мокрую одежду;

энергично разотрите тело (*до покраснения кожи*) смоченной в спирте или водке суконкой или руками;
напоите пострадавшего горячим чаем.

Ни в коем случае не давайте пострадавшему алкоголь – это может привести к летальному исходу!

АБАЙ БОЛЫҢЫЗ, ЖҰҚА МҰЗ!

Мұздың қалындығы тұщы суда 10 сантиметрден және тұзды суда – 15 сантиметрден кем болмаса адамдар үшін қауіпсіз деп саналады. Өзен сағалары мен салаларында мұздың күші әлсірейді. Мұз жылдам ағынды жерлерде, бұлақтар мен ағынды суларда, сонымен қатар сулы өсімдіктер өсетін жерлерде, ағаштар, бұталар мен қамыстардың жаңында берік емес.

Егер ауа температурасы 0 градустан жоғары болса, 3 күннен артық уақыт сақталса, мұздың күші 25% төмендейді.

Мұздың қалындығын көзбен анықтауда болады: көк түсті мұз мықты, ақ түсті мұздың күші 2 есе аз, ал сұр, көлеңкелі ақшыл сары реңктері бар түсті мұз ең сенімсіз.

ЕГЕР СІЗ ҚЫЫНДЫҚҚА ТАП БОЛСАНЫЗ

Егер сіз сувық суға түсіп кетсеңіз, не істеу керек?

Үрейленбенеңіз, шұғыл қымыл жасамаңыз, тыныс алуды тұрақтандырыңыз..

Қолдарыңызды жан-жаққа жайып, мұздың үстінгі қабатынан ұстап көріңіз, ағыс бағытына қарай дененізді көлденең ұстаныз.

Мұздың жиегіне абылап кеудемен жатып көріп, бір аяқты, содан кейін басқа аяқты мұзға лақтыруға тырысыңыз.

Егер мұз шыдаса, домалап, абылап жағаға қарай жылжыңыз.

Мұздың беріктігі тексерілген өзіңіз келген жаққа қарай енбектеп жылжыңыз.

ЕГЕР СІЗДІҢ ҚӨМЕГІҢЗ ҚАЖЕТ БОЛСА

Қолыңызға ұзын таяқ, тактай, тірек немесе арқан алыңыз. Шарфтарды, белбеулерді немесе киімдерді бірге байлауға болады.

Енбектеп, алдыңызда өмірді сақтайтын құралдарды итеріп қолдарыңыз беріндеңен жайып, жылымға қарай абылап қозғалу керек.

Жылымға түсіп кеткен адамнан бірнеше метр қашықтықта тоқтаңыз, оған арқанды, киімнің шетін лақтырып, таяқша беруге тырысыңыз.

өзіңіз келген жаққа қарай енбектеп жылжыңыз;

зардан шеккенді жылы жерге жеткізіңіз;

оған көмек көрсетіңіз;

дымқыл киімдерін шешіп алыңыз;

днесін спирт немесе араққа малынған шүберекпен немесе қолдарыңызбен жігерлі ыскылаңыз (терісін қызарғанша);

зардан шеккенге ыстық шай ішкізіңіз.

Ешбір жағдайда зардан шеккенге алкогольді ішкізбеніз – бұл өлімге әкелуі мүмкін!

